

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/42/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117010187
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Vranka
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3117010187.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rastislava Vranku a sudcov JUDr. Romana Hargaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci proti obžalovanému X. P., pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, e/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák., prejednal na verejnom zasadnutí dňa 21. júna 2017 odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín v neprospech obžalovaného, podané proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. marca 2017, sp. zn. 2T/15/2017 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. marca 2017, sp. zn. 2T/15/2017, bol X. P. uznaný za vinného zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, e/, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v mieste trvalého bydliska na adrese O., B. č. XXX/XX od presne nezisteného času, minimálne však po dobu troch rokov, týral svoju manželku Y. P., bytom O., B. č. XXXXXX, tým spôsobom, že ju fyzicky napádal údermi päťou a kopaním, hádzal do nej stoličku, mobil, kvetináč a iné predmety, čím jej spôsoboval poranenia menšieho rozsahu, slovne ju ponižovala vulgárne jej nadával, zakazoval a bránil jej požívať majetok, ktorý je v ich spoluvlastníctve, najmä motorové vozidlo, varnú kanvicu, televízor, ďalej odopieral poškodenej spánok tým, že ju počas noci opakovane

- v presne nezistený deň v mesiaci máj 2016 poškodenej pri čítaní knihy túto vytrhol z ruky a chytil jej pravú ruku, ktorú jej vykrúcal a následne ju priklakol pričom jej stále držal ruku, čím poškodenej spôsobil zranenie malíčka, ktorý jej omodrel a až do súčasnej doby ho poškodená má zdeformovaný,

- dňa 16.10.2016 približne o 13:00 hodine, keď po tom ako poškodenej vulgárne nadával a zakázal jej používať varnú kanvicu a následne aj plynový sporák, ju udrel päťou pravej ruky plnou silou do tváre, kde jej spôsobil prerazenie pery a odlomenie spodného očného zuba,

a naposledy napadol poškodenú dňa 19.10.2016, kedy pod vplyvom alkoholu prišiel k poškodenej a začal jej vulgárne nadávať, aby neupratovala po robotníkoch, následne ju kopol pravou nohou do jej ľavej nohy v oblasti pod kolenom, pričom jeho konanie poškodená vnímala ako príkorie a v dôsledku neho sa u poškodenej objavili symptómy týranej ženy.

Za tento trestný čin bol obžalovaný X. P. odsúdený podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, n/ Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. a § 39 ods. 1, 3 písm. d/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, výkon ktorého mu bol podľa § 51 ods. 1, 2 Tr. zák. so súčasne uloženým probačným dohľadom nad jeho správaním podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 5 rokov.

Podľa § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. a § 51 ods. 4 písm. i/, j/ Tr. zák. boli súčasne obžalovanému uložené primerané obmedzenia a povinnosti spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, v povinnosti podrobiť sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia

psychoterapii alebo sa zúčastniť na psychologickom poradenstve a v povinnosti počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia sa zamestnať alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr.zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť len vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu, pretože ho dňa 24.3.2017 (čl. 182), teda v zákonnej 15-dňovej lehote včas podaným odvolaním napadol prokurátor v neprospech obžalovaného len pre nesprávnosť výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu.

Prokurátor v písomnom odôvodnení odvolania zo dňa 30.3.2017 (čl. 186-187) podanom v neprospech obžalovaného, namietal správnosť napadnutého rozsudku len vo výroku o treste odňatia slobody, ktorý bol obžalovanému uložený vo výmere 3 roky so súčasne uloženým probačným dohľadom nad jeho správaním a s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 5 rokov a ktorý považoval za neprimerane mierny. Podľa názoru prokurátora okresný súd nedostatočne i nesprávne vyhodnotil povahu a závažnosť spáchaného činu, ako aj osobu obžalovaného a jeho závislosť od alkoholu, keďže ani uloženie protialkoholického liečenia ambulantnou formou nemožno podľa názoru prokurátora považovať za dostatočné a za spôsobilé zabrániť obžalovanému v požívaní alkoholu. Uloženie podmieneného trestu odňatia slobody považoval preto za nepostačujúce a nezabezpečujúce dostatočnú ochranu spoločnosti. Prokurátor v písomnom doplnení odvolania zo dňa 11.4.2017 na podklade pokynu nadriadenej prokuratúry namietal mimoriadne zníženie trestu u obžalovaného aplikáciou ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na to, že obžalovaný X. P. sa v celom prípravnom konaní ku skutku nepriznával, tento popieral prípadne zľahčoval. Skutočnosť, že na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie v zmysle § 257 ods. 1 písm. b/ Tr.por., že je vinný, nemôže byť podľa názoru prokurátora sama osebe dôvodom na priznanie poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. n/ Tr. zák., nakoľko k napomáhaniu svojej trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní neprispel žiadnym spôsobom. Poukazoval ďalej na to, že obžalovaný týral poškodenú po dlhšiu dobu, prevažne pod vplyvom alkoholu, preto nie je podľa neho dostatočný predpoklad z podmienenčne uloženého trestu, hoc aj s probačným dohľadom, že tento bude plniť svoj účel generálnej prevencie ochrany spoločnosti - poškodenej pred pokračovaním v násilnej činnosti obžalovaného.

Prokurátor v písomnom doplnení odvolania zo dňa 11.4.2017 (čl. 189-190), teda už po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania (lehota 15 dní na podanie odvolania plynula od vyhlásenia rozsudku 23.3.2017 do 7.4.2017), navyše namietal aj správnosť výroku o uložení ochranného protialkoholického liečenia v ambulantnej forme s poukazom na to, že znalci v znaleckom posudku (zrejme mal pritom na mysli znalecký posudok MUDr. Svetozára Drobu, znalca z odvetvia psychiatrie, liečba alkoholizmu a toxikománie) jednoznačne odporúčajú formu ústavnú, nakoľko podľa ich vyjadrenia v prípade, ak obžalovaný nebude abstinovať, môže byť pre spoločnosť nebezpečný. Podľa názoru prokurátora z postoja obžalovaného počas celého prípravného konania, ako aj z dôkazov zabezpečených vo vyšetrovacom spise, nevyplyvajú podmienky na to, aby u obžalovaného bol takým zásadným a mimoriadnym spôsobom znížený trest pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby.

Na základe uvedených dôvodov prokurátor okresnej prokuratúry v písomnom odôvodnení odvolania a v jeho doplnení navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Tr.por. zrušil rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 9.3.2017, sp. zn. 2T/28/2017 (hoci odvolanie podal proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 23. marca 2017, sp. zn. 2T/15/2017) a aby podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol alebo prípadne, aby odvolací súd rozhodol sám.

Nadriadený prokurátor Krajskej prokuratúry Trenčín na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu modifikoval odvolací návrh prokurátora okresnej prokuratúry a navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. e/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a aby následne za použitia § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému uložil podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/ Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák. a bez použitia § 39 ods. 1 Tr. zák. nepodmienený trest odňatia slobody.

Obžalovaný X. P. v písomnom vyjadrení zo dňa 12.4.2017 k písomným dôvodom odvolania prokurátora poukázal na to, že v súčasnej dobe žijú s manželkou v jednej domácnosti bez problémov, pričom on je zamestnaný v Bratislave a domov chodí len na víkendy. Niektoré veci si vysvetlili, vzájomne sa dohodli na spôsobe spolužitia a dokážu normálne fungovať. Podľa jeho názoru určite nie je pre spoločnosť nebezpečný. Uviedol tiež, že akékoľvek jeho nevhodné správanie bolo v minulosti spôsobené požívaním alkoholu, pričom sa zaviazal a napadnutým rozsudkom mu aj bolo uložené ambulantné protialkoholické liečenie, keďže vzhľadom k ich finančnej situácii nie je možné, aby absolvoval ústavné liečenie. Poukázal aj na to, že nielen alkohol, ale aj finančná situácia v rodine spojená so zadlženosťou bola vážnym problémom, z ktorého vznikali hádky. Avšak vďaka tomu, že je zamestnaný a má pravidelný príjem, dokážu spolu s manželkou postupne platiť všetky dlhy. Okresným súdom uložený podmienený trest odňatia slobody spolu s protialkoholickým liečením považuje celá rodina za najlepšie riešenie a nikto z rodiny (manželka, syn a dcéra) nechce, aby mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pretože by to nikomu nepomohlo, skôr naopak. Poukázal v tejto súvislosti aj na to, že už jeho mesačná väzba v októbri 2016 spôsobila to, že manželka nemala peniaze na nájom, splácanie dlhov a na živobytie, pričom toto všetko prekonal a v dnešnej dobe sú na dobrej ceste dlhy skonsolidovať a začať žiť normálnym rodinným životom.

Vzhľadom na uvedené dôvody obžalovaný X. P. v písomnom vyjadrení i na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhol odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por. s poukazom na to, že napadnutý rozsudok vo všetkých jeho výrokoch považoval za vecne správny a zákonný.

Poškodená Y. P. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu tiež navrhla odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť podľa § 319 Tr. por. s poukazom na to, že obžalovaný od prepustenia z väzby „seká dobrotu“, nie je s ním žiadny problém, riadne pracuje a je v záujme ich rodinnej situácie, aby bol na slobode.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania prokurátora podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., na podklade podaného odvolania, ktoré mu spolu so spisom bolo predložené dňa 21. apríla 2017, vykonal dňa 21. júna 2017 verejné zasadnutie a postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť len prokurátorom napadnutých výrokov rozsudku o treste odňatia slobody a o spôsobe jeho výkonu, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že okresný súd, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu a právnej kvalifikácie konania, teda výrokov o vine, ktoré neboli a ani nemohli byť napadnuté odvolaním (podľa § 257 ods. 5 Tr. por. súdom prijaté vyhlásenie obžalovaného o vine je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním) a ktorých správnosť odvolací súd nemohol preskúmať, postupoval pri ukladaní trestu obžalovanému X. P., pri určení druhu a výmery trestu, ako aj spôsobu jeho výkonu v súlade so zákonom.

Trest odňatia slobody uložený obžalovanému X. P. podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/, n/ Tr. zák., § 38 ods. 2, 3 Tr. zák. a § 39 ods. 1, 3 písm. d/ Tr. zák. pod dolnú hranicu trestu ustanoveného zákonom podľa § 208 ods. 3 Tr. zák. a po znížení jeho hornej hranice o jednu tretinu (trest odňatia slobody na 7 až 12 rokov a 4 mesiace) vo výmere 3 roky, výkon ktorého bol obžalovanému za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 Tr. zák. a § 51 ods. 1, 2 Tr. zák. so súčasne uloženým probačným dohľadom nad jeho správaním podmienene odložený na skúšobnú dobu 5 rokov, spolu aj s uloženým zákazom požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok, s povinnosťou podrobiť sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia psychoterapii alebo sa zúčastniť na psychologickom poradenstve i s povinnosťou počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia sa zamestnať alebo sa preukázateľne uchádzať o zamestnanie a so súčasne podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. uloženým ochranným protialkoholickým liečením ambulantnou formou, je trestom primeraným. Zodpovedá totiž všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukladenie v zmysle § 34 ods. 1, 3 a 4 Tr. zák. a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu, ako aj pomery obžalovaného a možnosti jeho nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej

i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je zároveň dostatočným vyjadrením morálneho odsúdenia obžalovaného spoločnosťou.

Odvolaací súd, zaoberajúc sa argumentáciou prokurátora, uvádzanou v odvolaní vo vzťahu k podmienenému trestu odňatia slobody uloženému obžalovanému X. P., považuje za potrebné uviesť, že na jednej strane štát chráni svoj záujem na ochrane rodiny, ochrane blízkych osôb, najmä pred domácim násilím, a to aj za použitia prísnych sankcií postihujúcich také protiprávne konanie, akého sa dopustil obžalovaný, v čom sa prejavuje prvok generálnej prevencie. Na druhej strane Trestný zákon v základných zásadách ukladania trestov, konkrétne v ustanovení § 34 ods. 1, 3 Tr. zák. zakotvuje účel trestu, ktorý má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z uvedeného je zrejmé, že pri ukladaní trestu je nutné prihliadať nielen na generálnu prevenciu, ale aj na individuálnu a trest má teda spĺňať nielen represívnu funkciu, ale aj prevýchovnú, pričom tieto majú byť vyvážené. Trest má pritom postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

V posudzovanej veci sa okresný súd dôsledne zaoberal vyššie uvedenými skutočnosťami majúcimi vplyv na potrestanie obžalovaného X. P.. Obžalovaný sa priznal k spáchaniu protiprávnej činnosti v celom rozsahu a napomáhal tak príslušným orgánom pri objasňovaní trestnej činnosti tým, že svoje priznanie, oľutovanie a napomáhanie potvrdil vyhlásením o vine pred súdom prvého stupňa. U obžalovaného boli teda správne zistené dve poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. l/ a písm. n/ Tr.zák. (priznal sa k spáchaniu trestnej činnosti, trestný čin úprimne oľutoval a tiež napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom). V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. n/ Tr. zák. spočívajúca v napomáhaní pri objasňovaní svojej trestnej činnosti vyžaduje, aby páchatel' pomáhal tým orgánom, ktoré sú určené na objasňovanie trestnej činnosti, teda nielen orgánom činným v trestnom konaní (§ 10 ods. 1 Tr. por.), ako sa mylne domnieval v odôvodnení odvolania prokurátor, ale aj súdu (§ 10 ods. 2 Tr. por.). Aplikáciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. zák., t.j. že páchatel' napomáhal príslušným orgánom pri objasňovaní trestnej činnosti možno preto priznať aj v prípade, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobí vyhlásenie o priznaní viny (§ 257 Tr. por.).

Najmä od 1. januára 2006, kedy nadobudli účinnosť nové trestnoprávne normy, došlo aj k zmene v posudzovaní obsahu jednotlivých poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Za situácie, kedy došlo k významnému posilneniu kontradiktórnosti konania pred súdom, keď prakticky ťažisko dokazovania prešlo na konanie pred súdom, má postoj obžalovaného k tomuto dokazovaniu dôležitý význam. Podľa § 257 ods. 7 Tr.por., ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného prijíma, zároveň vyhlási, že dokazovanie v rozsahu v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku sa nevykoná. Obžalovaný takýmto postupom umožní „prevziať“ výsledky dokazovania z prípravného konania bez toho, aby tieto boli konfrontované s výsledkami dokazovania na hlavnom pojednávaní. Obžalovaný X. P. tým, že pred súdom urobil vyhlásenie o vine, podstatne uľahčil súdu dokazovanie jeho trestnej činnosti, preto podľa názoru odvolacieho súdu takýto postoj obžalovaného bolo potrebné pri ukladaní trestu tiež zohľadniť, najmä keď z hľadiska osoby u obžalovaného ide o páchatel'a, ktorý nie je závažnejšie kriminálne narušený.

Okresný súd vzal pri tom správne do úvahy nielen konkrétne okolnosti prípadu, zistené dve poľahčujúce okolnosti v zmysle § 36 písm. l/ a písm. n/ Tr. zák. (priznal sa k spáchaniu trestnej činnosti, trestný čin úprimne oľutoval a tiež napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom) a spôsob konania obžalovaného, ale aj vyjadrenie poškodenej manželky Y. P. (zmena správania obžalovaného po jeho prepustení z väzby, bezproblémový kontakt, časť problémov spôsobila sama tým, že si vzala viaceré pôžičky, ktoré nedokáže sama splácať a považuje za nevyhnutné, aby sa na ich splácaní podieľal aj obžalovaný s predpokladom jeho pobytu na slobode z dôvodu, aby rodina neprišla o nadobudnutý majetok) i zmenený spôsob správania sa obžalovaného už v priebehu trestného konania po jeho prepustení z väzby (obžalovaný býva a pracuje v Bratislave v rovnakej firme ako jeho syn, ktorý na jeho správanie má pozitívny vplyv, s poškodenou dochádza do kontaktu v minimálnom rozsahu a dodržiava obmedzenia a povinnosti uložené mu už pri nahradení jeho väzby probačným dohľadom a zárukou dôveryhodnej osoby - syna N.. Y. P.).

Vzhľadom na všetky uvedené okolnosti bola preto aplikácia ustanovenia § 39 ods. 1 Tr.zák. o mimoriadnom znížení trestu súdom prvého stupňa správna. Prokurátorom navrhovaný nepodmienečný trest odňatia slobody by totiž bol neprimerane prísny, minul by sa prevýchovným účinkom a prevažovala by len represívna stránka trestu. Okresný súd, vzhľadom na okolnosti dôvodne a vecne správne uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, vyvodil preto vecne správny záver, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom v § 208 ods. 3 Tr. zák. i po znížení jeho hornej hranice o jednu tretinu v rozpätí na 7 až 12 rokov a 4 mesiace bolo pre obžalovaného X. P. neprimerane prísne a že na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, teda aj trest uložený pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom a pri dodržaní podmienok ustanovených v § 39 ods. 1, 3 Tr. zák. vo výmere 3 roky s podmienečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu 5 rokov a so súčasne uloženým probačným dohľadom nad jeho správaním. Trest odňatia slobody v rozsahu uloženom obžalovanému okresným súdom zodpovedá totiž zákonným požiadavkám proporcionality trestu - jeho primeranosti a spravodlivosti, dostatočne odradzuje ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov a u ostatných členov spoločnosti posilňuje pocit právnej istoty a spravodlivosti, preto môže v dostatočnej miere plniť funkcie generálnej a individuálnej prevencie trestu.

Odvolačí súd teda nezistil žiadne zákonné dôvody na zmenu uloženého trestu odňatia slobody, ani na zmenu spôsobu jeho výkonu v neprospech obžalovaného, preto v tomto smere nepovažoval odvolacie námietky prokurátora za dôvodné a neakceptoval ich. Navyše považuje za potrebné uviesť, že prieskumnej povinnosti odvolacieho súdu nepodliehal výrok o uložení ochranného liečenia, keďže správnosť tohto výroku napadol prokurátor až v písomnom doplnení dôvodov odvolania dňa 11.4.2017, teda oneskorene, až po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania aj vo vzťahu k tomuto samostatne odvolaním napadnuteľnému výroku. Z toho dôvodu správnosť výroku o uložení ochranného liečenia odvolací súd na podklade odvolania prokurátora podaného po uplynutí zákonnej lehoty vo vzťahu k tomuto výroku nemohol preskúmať.

So zreteľom na uvedené skutočnosti, odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd rozhodol na základe náležite zisteného skutkového stavu veci a v súlade so zákonom, preto odvolanie prokurátora v neprospech obžalovaného X. P. ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.